LEPOZNANSKI LIST.

Arov in Zman.

(Narodna pripovedka.)
Spisal Janez Terdina.

Svet Jakob se še ni bližal, vendar so bile že njive požete, stern že omlačena in v podzemeljske skednje pospravljena. Uzrok vsega tega je bil napad Turkov, ki niso nikdar nasiteno leto za letom našo ljubljeno domovino nadlegovali. Prišli so večidel ob novini, ko je bilo tudi pri revni bajtici kaj dobiti. Ljudje so tedaj svoje žito popred požinjali, preden se je podkev maometanskih mul se zaslišala. Ravno to se je tudi leta 1528 godilo. Goreče gromade so namreč v kratkem po vsih slovenskih krajnah novico povedale, da se Mehemet Kabdal, eden naj silniših turških vodjev, približuje in da s 30000 divjaki dolensko stran požiga in ropa.

Ko se naval sovražnikov za gotovo pozvé, se vzdignejo po Notranjskem in Gorenskem trume brambovcov kakor vselej, kader je nevarnost pertila.

Mestjani Ljubljane dajo pervi izgled serčnosti in domoljubja, da je vse vpiranje Turkov zastonj, se v frajmanovi al zdaj v lovšovi jami vtaboriti. Gredo tedej dalej in do Save pridšim se nova druhal pridruži, ki je od Radeč gori privihrala. Ta skupna armada, ki okol 40000 nevernikov šteje, se zažene v bistriško dolino, da bi Kamnek posilila, kamor je navadno žlahtnija iz Krajnskega pobegnula in kjer so bili mašni plajši in druge drage cerkvene naprave skor iz vsega Gerenskega pospravljene. To dolino je truma brambovcov varovala, ki je bila med Černučami in Dolom razpostavljena. Tedej se je moralo z orožjem in bojem predpreti. Dva dni in dve noči je praska terpela. Koj pervi dan bi bili kmalo kristjani premagani, pa mlad slovensk junak Arov po imenu jih je s svojo serčnostjo rešil. Enako osodo so skor drugi dan Turki imeli, pa jih je mladi, poturčeni Bosnjak Zman zopet nadušil. Boj bi se bil tretji dan ponovil če bi ne bili brambovci, kterih je bilo petkrat menj, odjenjali in se na višavo pomaknuli, kteri se zdaj, ko je ondi prijazna cerkevca zidana, Gorčica al turška gorica pravi. Ker pa tudi to ne zavaruje, gredo še bolj proti goram v terden grad Homec, ki je bil kake pol ure od Kamneka in Mengša na stermen griču, okol kterega je krog in krog bistra in globoka voda tekla, postavljen. Vender zamore v tej terdnjavi le 4000 mož prostor dobiti. Ostali gredó tedej naprej in se po hosti poleg Kamneka razidejo, kjer se jim dan na dan novi brambovci pridružujejo. Ti junaki so sklenili Homcu, ko bi se jih le 10000 nabralo, na pomoč in v otetbo iti, ker se je že naprej vedilo, da Kabdal bo ta grad oblegel.

Med tem so Turki čez in čez po dolu palili, nektere vasi razsuli, nektere pa, ki so bile bolj vterjene, z davkom obdolžili. Le Mengeš so prazen najdli, ker so ljudje v rašiške gozde pobegnuli. Tako koračijo počasi naprej in se, kakor se je že popred uganulo, okoli Homca vstavijo. Le majhne trume so bile po hližnjih krajih razposlane, da bi se navada plenjenja tudi ob času obsede ne opustila. Poglavna armada pa pri Homcu ostane; naredi taber; nasipe in rove; nastavi topove in vse druge naprave doveršuje. Na večer pervega dneva obsede pošlje Kabdal, poslanca v grad da bi se posadka z lepo podala. Če bi to storila, bi si bila življenja popolnoma zvesta in bi se samo na Turško v jetništvo odgnala. Pri slovenskem vodju Ostervaru je bilo ravno veliko vojšakov, ko turški poročnik pride in tirjanje pašata napove. Grozoviten kohot po izbi zagromi, ko izgovori. „Velikodušen zares je tvoj paša“, reče Ostervar. Potem pa v kratkem pogoje zaverže in veli, da ni več nevernikom treba, poslancov pošiljati. Sirove prostake pa besede Turka tako razkačijo, da ga eden, ko se ravno čez dvor v tabor podati misli tako s kamnom na sence udari, da pri tej priči mertev obleži. Nek drugi mu glavo odseka, tretji jo pa med dve terti položi in tak močno raz zida zažene, da se v sovražno staniše pritaklja. Ta divjakost Ostervara, ki je bilo velikodušniši in žlahtniši od bornih kmetov tako razserdi, da na mestu zavkaže tri tnala na dvoriše privaliti in tiste tri hudobneže pripeljati. Čez vsako tnalo je padla glava enega. Tudi to se verlemu vodju še zadosti ne zdi. Vse tri glave reče v pert zaviti in jih da že omenjenemu junaku Arovu, da bi jih Turkom v zadostenje nesel. To je bilo sicer kar zlo nevarno, ker so bili neverniki o smerti svojega poročniki po gadovo razkačeni. Vender pride Arov srečno brez nadlege do prednjih straž. Slaba bi se mu bila tu godila, ako bi ne bil glave pakazal in rekel, da jih v zadostenje pašatu nese. Ta pravičnost je bila Turkom zlo všeč. Povedó mu, da je paša tako razserden, da nihče pred-nj ne sme in mu rekó, da naj gre k poveljniku Alitu, ki je za en čas namestnik Kabdala. Turki so majhno moč „gjavrov“ zaničevali, da še Arovu oči ne zavežejo. Prosto koráči on skoz dolgo rajdo večidel židanih šotorov in kadar do posebno krasnega pride, mu tisti, ki ga je spremil, oznani, da sta pri Alitovem stanu in da zamore notri stopiti. On odgerne prepogo in gre pogumno v šotor pašatovega namestnika. Zdelo se mu je, da je v krasno izbo, ne pa v vojaški šotor prišel. Vse se je zlato in biserjev lesketalo, vse je bilo za nar mehkužniši življenje pripravljeno. Stan je bil predelan, zakaj imel je dva prebivavca. V enem predelku je bil Ali, v drugem pa njegova hči Ilka, ki jo je (kar se pri Turkih dostikrat zgodi) neizrečeno ljubil in jo tudi na vojne sabo jemal. Bil je sicer lahkomiseln človek, ker je bil na Serbskem zrejen in v kerščanski veri podučen in je že v letih na Moameta prisegel. Pa občutek očetovske ljubezni da tudi divjaku nekoliko žlahtnosti in je tudi Alita mehkodušnega in vedno dobrotljiviga ohranil. Ko Arov notri stopi, sta bila oče in hči tako v pogovorih, da ga nista ne čula ne vidila. On tedej obstoji in molče besede govornikov posluša.

Tedej reče Ali: „Kratko malo Zmanu odrečeš?“

„Ne morem drugači, odgovori hči, on je poln zvijač, divji, živinski.“

„Ne tako, Ilka! pravi oče, pri vojšaku se zvijače umnost, divjakost pogum, živinsko zaderžanje vojkaši duh imenujejo. Vidim, da sim te preveč na tanko izredil. Na tako vižo si vender nar bolje in nar popred preskerbljena. Glej! Zman je pervi junak armade in te snubi. Presercno te ljubim in tega majhnega povračila moje ljubezni mi ne smeš odreči.“

Ilka pri teh besedah oči v tla pobesi, molči in žalost se jej na obličju bere.

„Ne zamerite oče! reče svobodni, odkritoserčni Arov, ki kmalo zapopade za koga se ravna, nikar tako! pustite jo, naj voli sama. Toliko ste jo že podučili, de ne bo tacega zbrala, ki bi vam po godu ne bil.“

(Dalje sledi.)

Odgovorni vrednik: *Dragotin Melcer.* — Založnik in tiskar *Jožef Blaznik.*

Vradni list št. 83.

Št. 10506. **Konkurs** (211) c 3

Visoko ministerstvo za denarstvo je z razpisom od 15. t. m. št. 15074 za dobro spoznalo, za deželno glavno mesto Ljubljano, kakor dačno vradnijo perve stopnje začasno dačno komisio v smislu po deržavnem zakoniku (XX. del št. 74 str. 243) naznanjenega visocega razglasa ministerstva denarstva od 25. marca t. l. št. 1558, potem začasno za priskerbovanje računstvenih opravil pri tej komisii oficiala z 500 gold. in za preskerbovanje pisarniških opravil pisarniškega asistenta z 400 gold. plače dovoliti.

Za postavljenje teh dveh stopinj se konkurs do 15. decembra t. l. s pristavkom razpiše, da se na prošnje, ki pozneje dospe, ne more gledati.

Tisti, ki za kako teh dveh stopinj prosijo, imajo tedaj svoje prošnje s pridjanimi spričbami o starosti, stanu, verozakonu, rojstnem kraju, učenosti, znanosti jezikov in opravil, potem o drugih vednostih, dozdajnih službah, in prosivci za stopnjo oficiala še posebno o vednostih dačnega oskerbovanja in z njim združenih računskih vednostih z popisnim listom prosivca, in sicer tisti, ki stoje v cesarski službi, na poti predstoječe gosposke do naznanjenega dneva pri tem dačnem vodstvu vložiti.

Sicer se opomni, da se bosta ta dva vradnika vpisala v konkretalni stan c. k. vradnikov dačnega vodstva.

Od c. k. dačnega vodstva.

Ljubljana 19. novembra 1851.

Št. 219. **Oznanilo dražbe.** (216) c 2

V četertek 11. decembra t. l. dopoldne med deveto in dvanajsto uro bo v vradni pisarnici c. k. okrajnega poglavarstva eksposituri v Račah javna dražba za napravo deržajev med milokazavniki I/3—4, I/12—14 in I/14—15 na veliki cesti, ki pelja skoz Rače.

K tej dražbi se tisti, ki menijo to prevzeti, s pristavkam povabijo, de se zamorejo bolj natanjki pogoji do dneva dražbe v tukajšni vradnii med vradnimi urami pregledati, kakor tudi med dražbo.

Pismene ponudbe, ako so redno sostavljene in z 5% vadiumom vložene, to je z 40 gold. 16 krajcarjev se prijemajo do začetka dražbe pri c. k. eksposituri okrajnega poglavarstva v Račah.

Konec sklepa si na vsako vižo priderži.

C. k. stavbina ekspositura

V Račah 26. novembra 1851.

Št. 3664. **Oznanilo.** (213.) 2

Ker je po povodnjah in snežnih zametih poštna cesta med Zagrebom in Zidanim mostom sila terpela, bodo po zaukazu visocega c. k. višjega vodstva za občenje druzega razreda od 24. t. m. št. 9630/1337 med Ljubljano in Zagrebom skoz Zidani most, dokler se cesta v tacem stanju znajde, vsakdanje Mallepošte nehale in namesto njih dvakrat na teden, to je vsako sredo in nedeljo od tod proti Sisku odrinule, in dokler se ne odvernejo ti zaderžki, se ne prejemajo velike in teške pošilitve.

Potem se vidi podpisano poštno vodstvo, ker se mora med Hudim in Trebnim zavolj poplavane poštne ceste stranska pot porabiti, primorano, dozdaj vsak dan ob treh popoldne od tod odrinovajočo Novomeško ali Karlovško Mallepošto, dokler ta povodenj terpi, že ob dveh odpravljati.

Kar se s tem sploh naznani.

C. k. poštno vodstvo.

Ljubljana 25. novembra 1851.

Hoffmann s. r.

Št. 10215. **Proglas.** (214) c 2

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice s tem naznani, da je na prošnjo gospoda doktorja Oblaka dovolilo v prodajo četert zemljišča pravnih dedičev Helene Borštnarjeve iz Laz, ktero je zapisano v poprejšnih zemljiščnih bukvah grajšine na Fužinah pod urbarialno št. 201, in obstoji iz hiše v Lazah, iz druzega kmetovskega poslopja potem zemljišča, potem v prodajo v poprejšnih zemljiščnih bukvah grajšine Kodeloviga grada pod urbarialno št. 237 zapisanega gojzdnega oddelka, kar se je sodniško cenilo na 1759 gold. 40 kr. zavolj dolžnih 500 gold.

V ti namen se je dan odločil na 7 januarja, 7 februarja in 8. marca 1852, vsak dan dopoldne ob devetih na mestu posestva v Lazah, kamor se tisti ki mislijo to kupiti s tem pristavkom povabijo, da se zamorejo posestva le pri tretji dražbi pod cenitno ceno prodati, in da se zamorejo pogoji dražbe kakor tudi pregled posestva vsakdanj pri dražbeni komisii pregledati.

Ljubljana 28. oktobra 1851.

C. k. okrajni sodnik
Heinricher s. r.